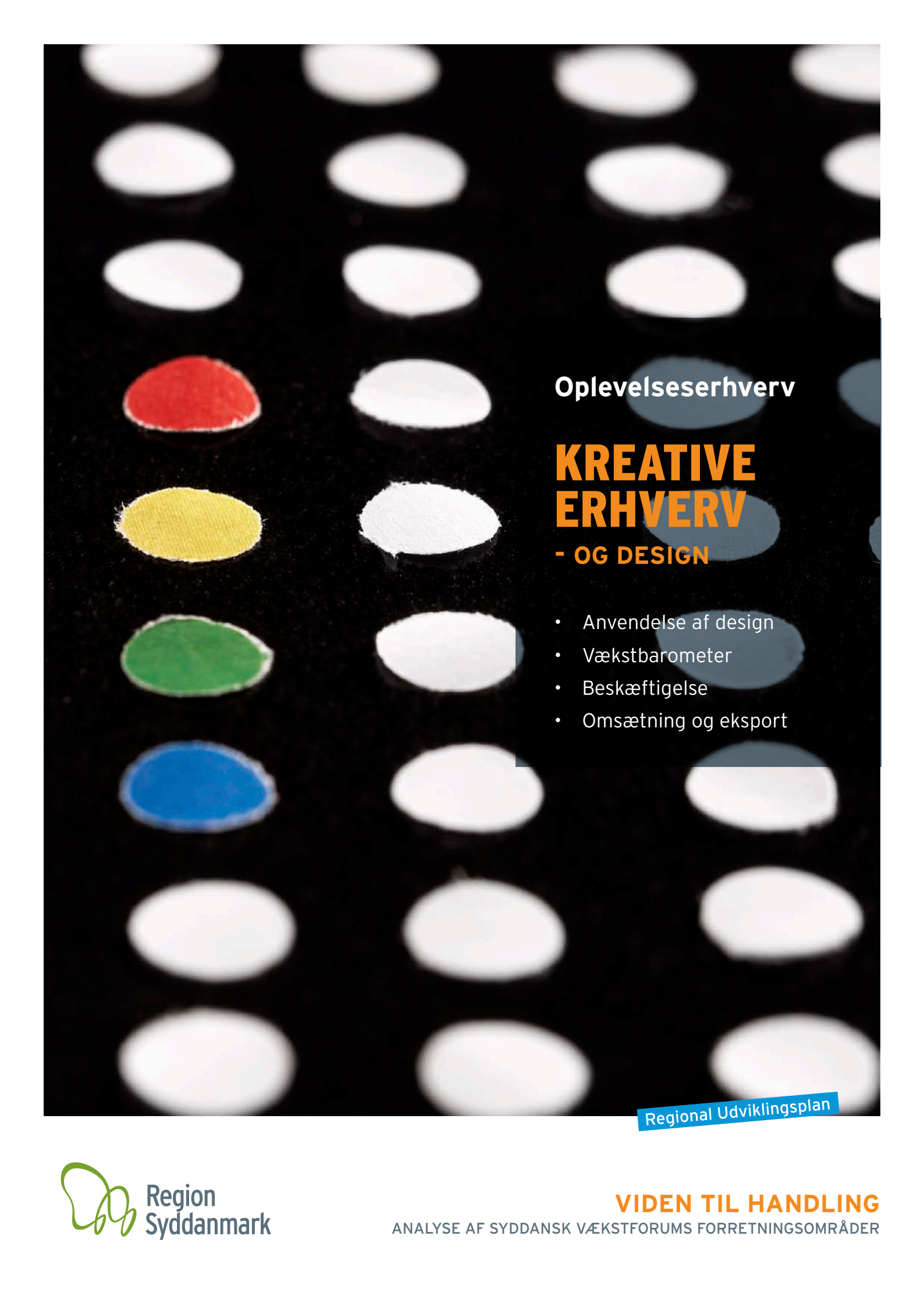

Oplevelseserhverv

KREATIVE ERHVERV - OG DESIGN

- Anvendelse af design
- Vækstbarometer
- Beskæftigelse
- Omsætning og eksport

Regional Udviklingsplan

Regional Udvikling / Strategi & Analyse
Juni 2014

Foto: Hyldager Fotografi og Colourbox

VIDEN TIL VÆKST OG TIL HANDLING

Region Syddanmark følger løbende udviklingen i regionens erhvervsliv, særligt inden for de syddanske klyngesatsninger og styrkepositioner.

Kreative erhverv og design er en del af Oplevelseserhverv og er udpeget som et af Syddansk Vækstforums forretningsområder.

For at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag for den erhvervspolitiske satsning på kreative erhverv og design har Region Syddanmark i denne rapport samlet nogle centrale nøgletal der belyser de kreative erhverv.

For den interesserede læser findes der udover nærværende analyse af kreative erhverv og design i sammenhæng hermed en kvalitativt baseret analyse af aktørerne og økosystemet inden for design og kreative erhverv.

Professor Poul Rind Christensen og Postdoc Susanne Jensen, placerer, med deres bidrag, rapportens resultater i en grundfortælling om design og de kreative erhvervs udvikling.

Datagrundlaget er dels oplysninger fra Danmarks Statistik og dels resultater fra Region Syddanmarks Vækstbarometer - et panel bestående af direktører fra 900 syddanske virksomheder.

INDHOLD

Anvendelse af design / side 5

- Efterspørgsel efter kreative aktiviteter
- Forventninger til fremtiden
- Kreative hjælpere

Kreative erhverv / side 13

- Beskæftigelse
- Omsætning
- Nye virksomheder
- Uddannelsesniveau

Design som en regional styrke / side 24

- Kommentar til analysen af Poul Rind Christensen og Susanne Jensen

Datagrundlag / side 26

- Region Syddanmarks Vækstbarometer
- Erhvervsstatistik for kreative erhverv

KREATIVE ERHVERV OG DESIGN

Oplevelseserhverv, herunder kreative erhverv og design, er et af Syddansk Vækstforums udpegede forretningsområder.

Design- og kreative kompetencer kan være vigtige redskaber for de syddanske virksomheders vækst. Derfor har Syddansk Vækstforum i en årrække arbejdet på at udnytte regionens styrker og potentialer inden for design og kreative erhverv, og der er igangsat en række initiativer, der skal understøtte såvel øget designanvendelse i små og mellemstore virksomheder og skabe bedre vækstbetingelser for kreative virksomheder.

Denne rapport viser, at virksomheder der anvender design, har mere positive forventninger til fremtiden. Rapporten viser også, at design i dag spiller en anden rolle end det gjorde blot få år tilbage. Ikke alene anvendes design mere, men det anvendes også i nogle sammenhænge, der er mere grundlæggende for virksomhedernes udvikling end blot produkternes udseende. Eksempelvis var andelen af virksomheder, der brugte kreative ansatte til at udvikle organisationen, dobbelt så stor i 2013 som i 2010.

De kreative erhverv i Danmark beskæftiger i alt 108.000 personer og er karakteriseret ved at have et højt uddannelsesniveau og en høj omsætning pr. medarbejder. Kreative fremstillingsbrancher, som mode og møbler, omsætter for hhv. 59 og 24 mia. kr. årligt, hvoraf halvdelen går til eksport. De kreative erhverv er også med til at skabe dynamik i erhvervslivet ved at skabe mange nye virksomheder. Etableringsraten, nye virksomheder som andel af eksisterende, var på 9,4 procent i de kreative erhverv og 8,0 procent i øvrige erhverv. Under den økonomiske krise formåede designbranchen at øge beskæftigelsen med 18 procent, mens beskæftigelsen i det øvrige danske erhvervsliv faldt 8 procent.

22%

af virksomhederne anvendte i 2013 design til at udvikle deres organisation. I 2010 var det 11 procent.

Erhvervsudviklingsindsats i Syddanmark er fokuseret inden for tre nationale forretningsområder, der bygger på syddanske styrker og hver især rummer et stort vækstpotentiale.

Vækstforums strategiske 2020 mål

Oplevelseserhverv

Syddanmark har stærke kompetencer inden for kreative erhverv og design, som kan bidrage til at øge virksomhedernes indtjening.

68%

af de små- og mellem-
store virksomheder i
Syddanmark
anvender design til
innovation, branding
og dekoration

ANVENDELSE AF DESIGN

- forbedrer vores konkurrenceevne

Stigende anvendelse af design

De små og mellemstore virksomheder i Region Syddanmark anvender i stigende omfang design til løsning af kreative opgaver. I 2013 havde to ud af tre små- og mellemstore virksomheder brug for at kunne løse kreative opgaver. I 2010 drejede det sig kun om halvdelen.

44 procent af virksomhederne havde i 2013 opgaver, der kræver involvering af personer med kreative uddannelser i innovative opgaver som formgivning af nye produkter, teknisk design, udvikling af nye services eller udviklingen af organisationen.

54 procent af alle virksomheder fik løst markedsføringsopgaver, som enten kan være regulær PR og markedsføring eller lidt bredere image- og brandingopgaver.

16 procent af virksomhederne fik løst kreative opgaver som indretning, dekoration og udsmykning.

Mere design af service og organisation

Særlig stor vækst i anvendelse af design har der været i udvikling af nye serviceydelser og udvikling af organisationen. På disse to områder er der fra 2010 til 2013 sket en fordobling i andelen af virksomheder, der anvender design.

Blandt de virksomheder der anvender design, forventer 42 procent at forbedre organisationen i 2014. For de øvrige virksomheder forventer kun 23 procent at forbedre organisationen.

Kreativitet og vækst hænger sammen.

Virksomheder, der anvender design, forventer større omsætning flere job og større eksport i 2014 end virksomheder, som ikke anvender design.

Desuden forventer virksomheder, der anvender design, også i langt højere grad at foretage offensive investeringer end øvrige virksomheder og samtidigt forventer de ikke at få problemer med at skaffe finansiering til det.

Forklaringen kan både være, at kreativitet skaber vækst og nye eksportmuligheder – og omvendt, at virksomheder i vækst og eksportvirksomheder har større kreative udfordringer.

Kreative hjælpere

39 procent af de små- og mellemstore virksomheder kan betegnes som "kreative hjælpere". Det er virksomheder der vurderer, at de i høj eller nogen grad udvikler produkter og serviceydelser, som forbedrer deres kunders designprocesser.

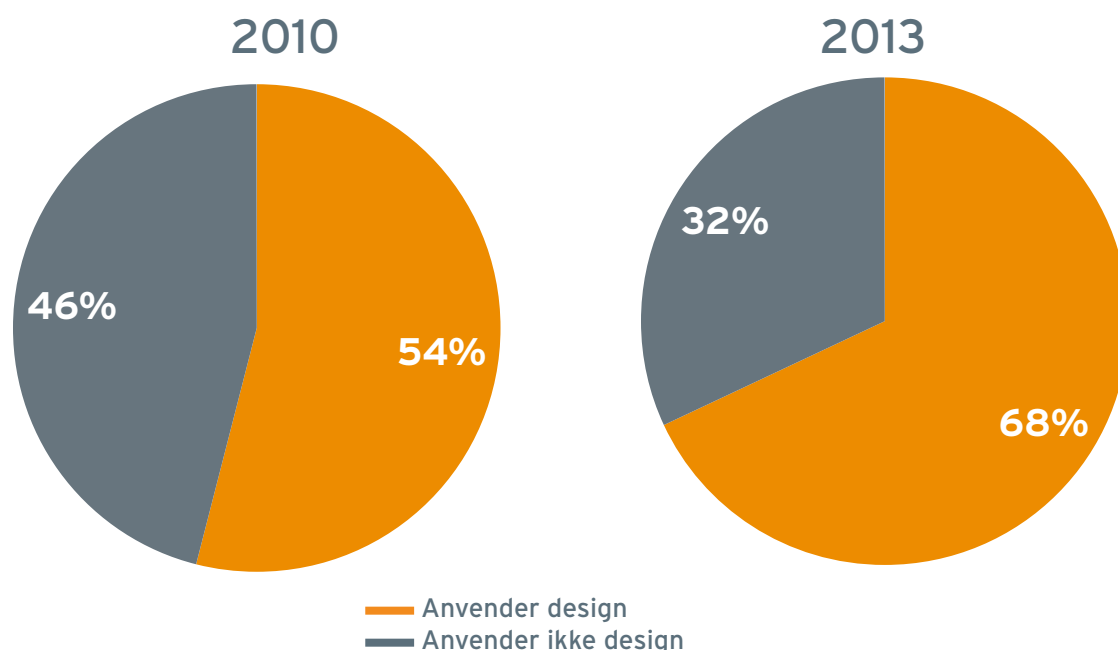
De kreative hjælpere findes især blandt industrivirksomheder. Det kan hænge sammen med de mange underleverandører der findes i industrien. Underleverandørerne er ofte en vigtig kilde til innovation og udvikling.

De kreative hjælpere eksporterer en relativt stor del af deres produktion.

To tredjedele af syddanske virksomheder anvender design

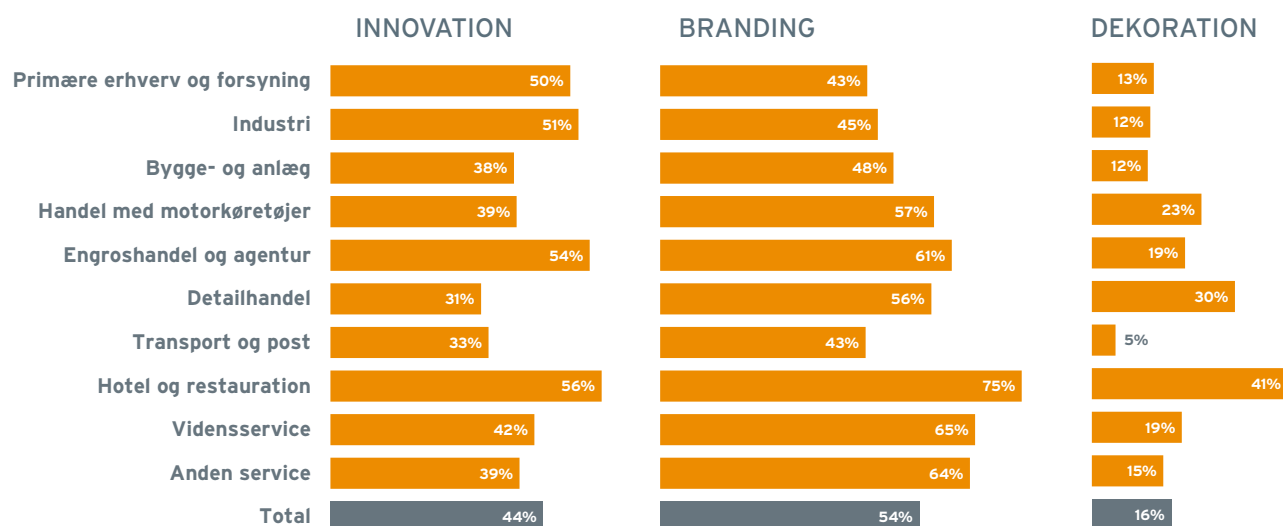
- andel syddanske virksomheder, der anvender design til innovation, branding eller dekoration

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, august/september 2010 og november 2013, 915 og 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte. Virksomheder der anvender design, har svaret, at de har behov for kreative løsninger fra for eksempel designere, arkitekter, reklamefolk eller kunstnere og andre med en kreativ uddannelse. Det kan være egne ansatte eller eksterne rådgivere.

Anvendelse af design bredt fordelt på brancher

- andel syddanske virksomheder, der anvender design til innovation, branding eller dekoration fordelt på brancher

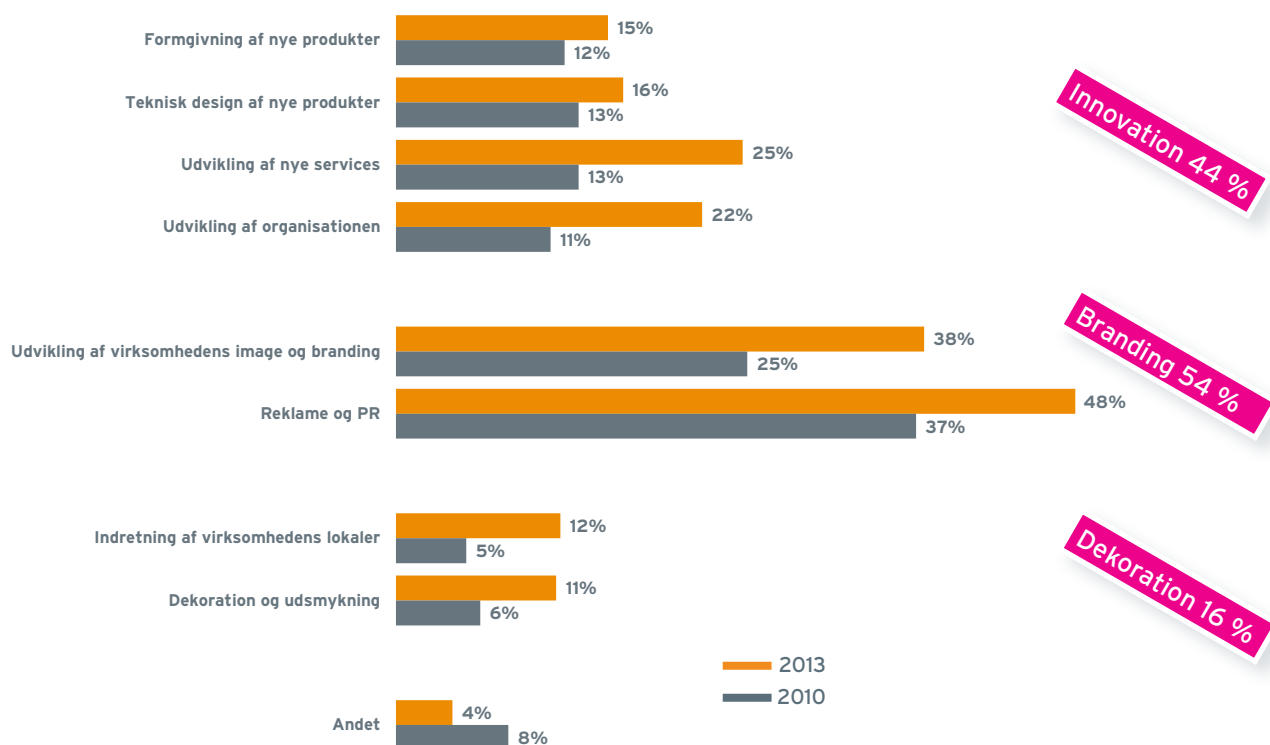

Region Syddanmarks Vækstbarometer, november 2013. 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Virksomheder der anvender design, har svaret, at de har behov for kreative løsninger fra for eksempel designere, arkitekter, reklamefolk eller kunstnere og andre med en kreativ uddannelse. Det kan være egne ansatte eller eksterne rådgivere.

Anvendelse af design vokser - særligt i udvikling af service og organisation

- andel syddanske virksomheder, der anvender design til innovation, branding eller dekoration fordelt på designområder

Innovation dækker over, at 44 procent af virksomhederne anvender design i formgivning af nye produkter, teknisk design, udvikling af nye services eller udviklingen af organisationen.

Branding dækker over, at 54 procent af alle virksomheder anvender design til PR og markedsføring eller lidt bredere image- og brandingopgaver.

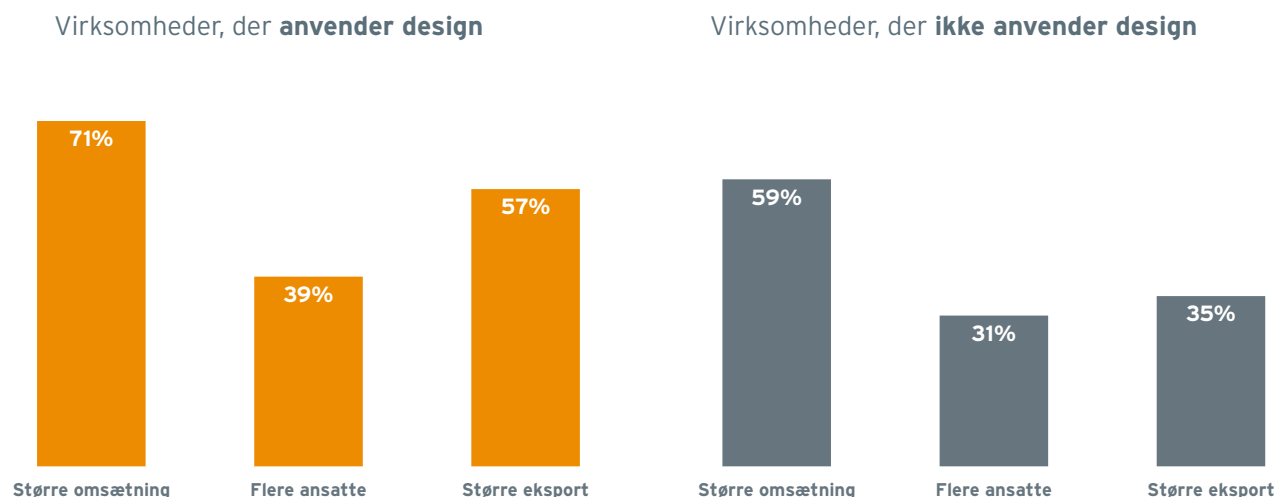
Dekoration dækker over, at 16 procent af virksomhederne anvender design til indretning eller dekoration.

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, august/september 2010 og november 2013, 915 og 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte. Virksomheder der anvender design, har svaret, at de har behov for kreative løsninger fra for eksempel designere, arkitekter, reklamefolk eller kunstnere og andre med en kreativ uddannelse. Det kan være egne ansatte eller eksterne rådgivere.

Virksomheder, der anvender design har højere forventninger til vækst, job og eksport

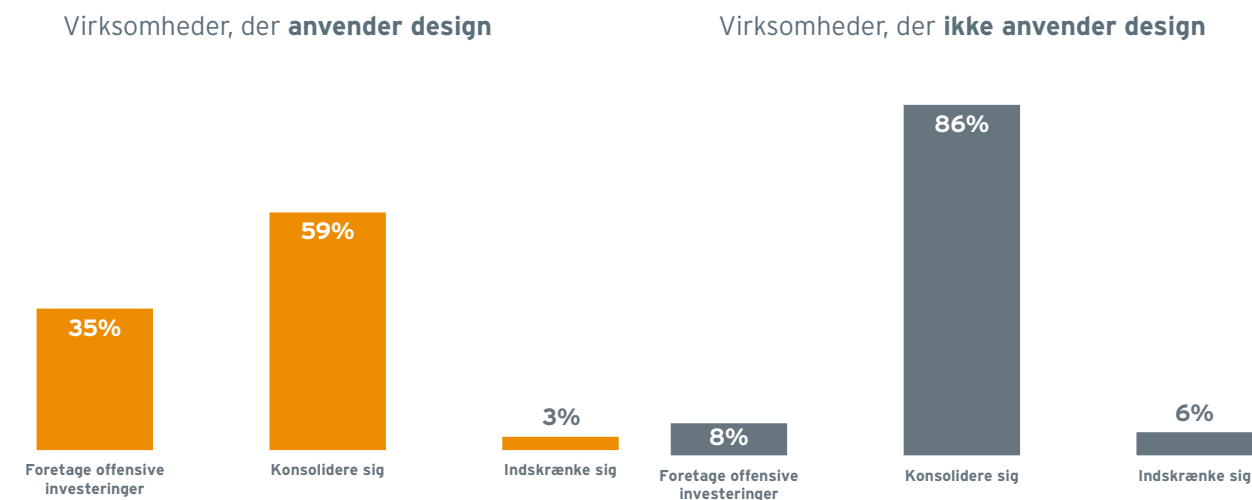
- andel syddanske virksomheder, der forventer større omsætning, flere ansatte og større eksport i 2014

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, november 2013. 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Langt flere virksomheder, der anvender design vil foretage offensive investeringer, end virksomheder, der ikke anvender design

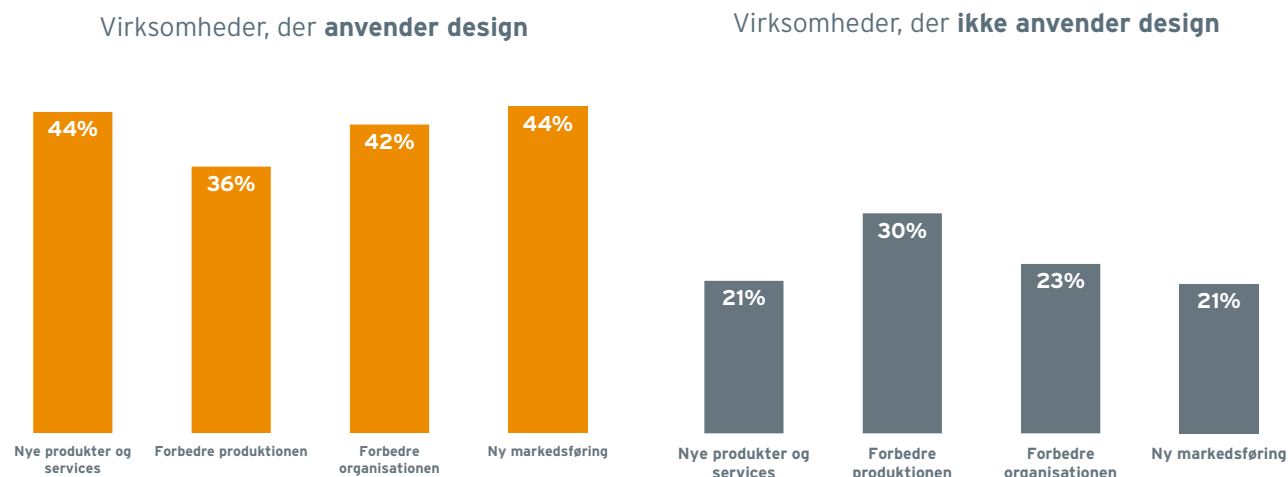
- andel syddanske virksomheder, der forventer at foretage offensive investeringer, konsolidere sig eller indskrænke sig i 2014

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, november 2013. 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Virksomheder, der anvender design, innoverer mere

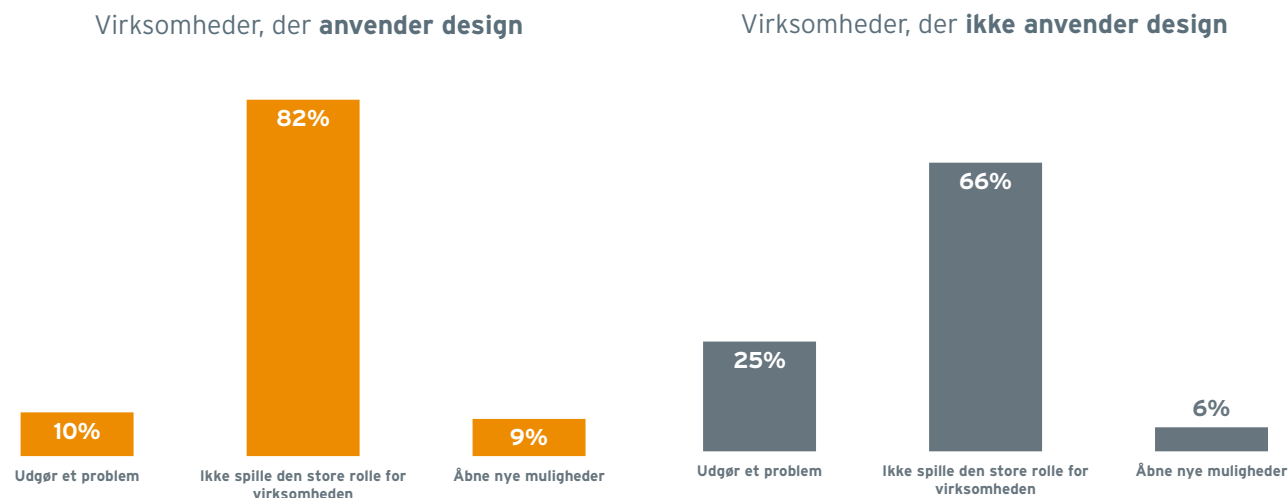
- andel syddanske virksomheder, der forventer at lancere væsentlige nye produkter eller serviceydelser, indføre væsentlige forbedringer i produktionsprocessen, gennemføre væsentlige forbedringer af virksomhedens organisation, og introducere væsentlige nye måder at markedsføre sig på i 2014

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, november 2013. 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Virksomheder, der anvender design

- andel syddanske virksomheder, der forventer at finansiering hhv. vil udgøre et problem, ikke spille den store rolle eller vil åbne nye muligheder i 2014

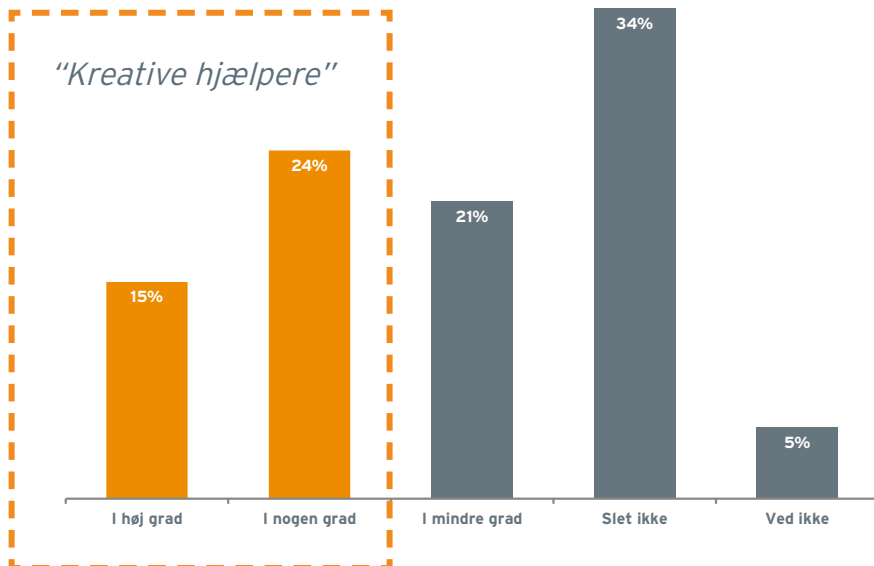

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, november 2013. 904 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

De kreative hjælpere

- andel syddanske virksomheder, der hjælper andre virksomheder med design

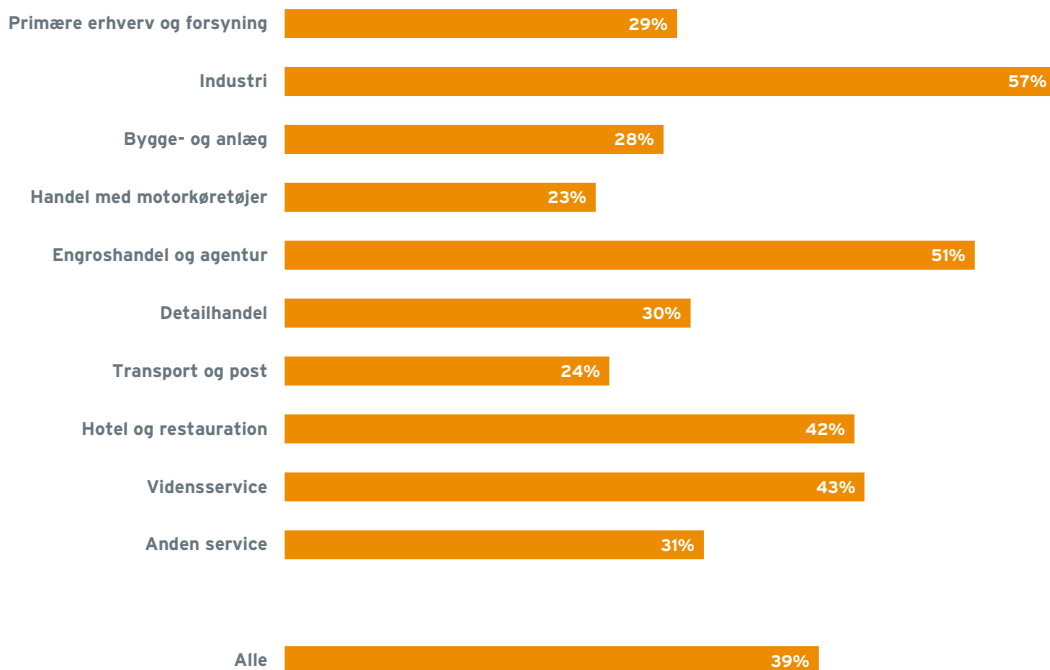
I hvilken grad bliver virksomhedens produkter eller serviceydelser anvendt til at udvikle eller forbedre designet af kundernes produkter, serviceydelser eller processer?

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, februar 2014. 908 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Mange kreative hjælpere i industrien

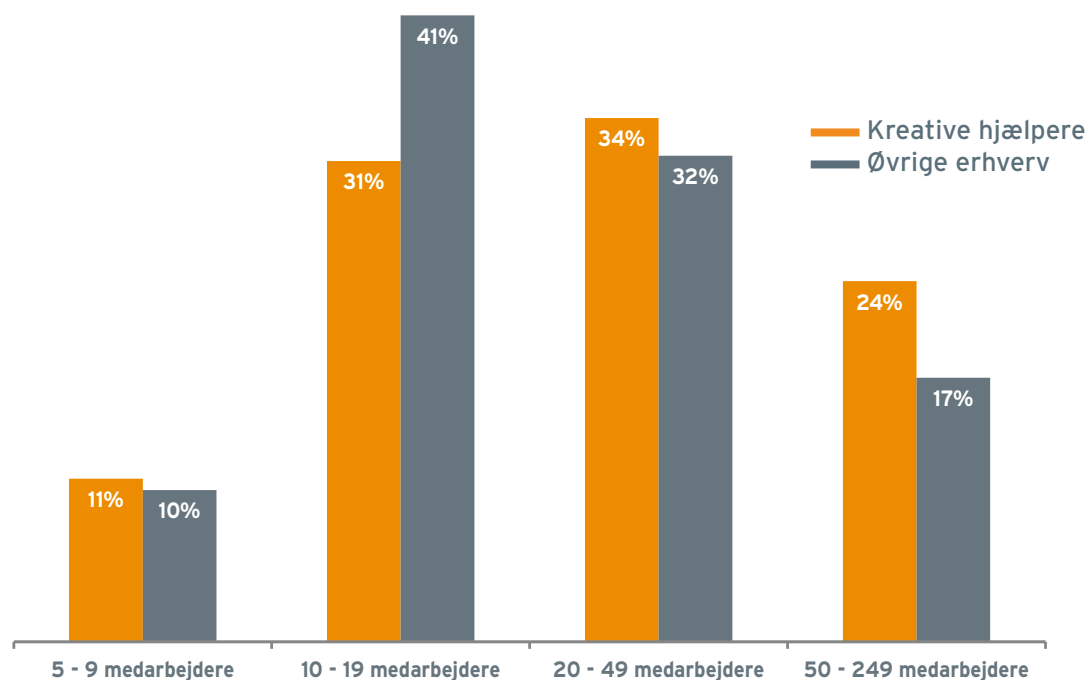
- andel af branchens virksomheder der er kreative hjælpere

Figuren viser andelen af virksomheder, der inden for den enkelte branche har svarer "i høj grad" eller "i nogen grad" på spørgsmålet: I hvilken grad bliver virksomhedens produkter eller serviceydelser anvendt til at udvikle eller forbedre designet af kundernes produkter, serviceydelser eller processer?

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, februar 2014. 908 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Kreative hjælpere fordelt på virksomhedsstørrelse

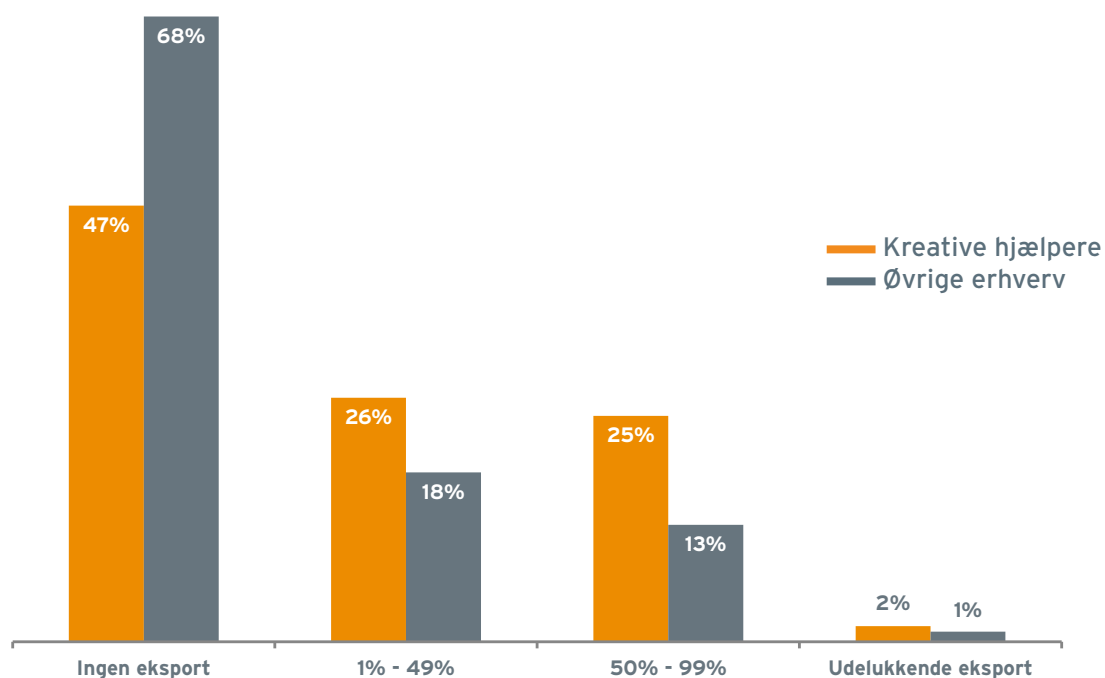

Figuren viser syddanske virksomheder karakteriseret som kreative hjælpere (N=360) og øvrige virksomheder (N=548) i virksomhedspanelet fordelt på virksomhedsstørrelse.

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, februar 2014. 908 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

Betydelig eksport hos de kreative hjælpere

- Hvor stor en andel af Deres omsætning stammer fra eksport til udlandet?

Figuren viser andel af omsætningen, der stammer fra eksport blandt virksomhedspanelets respondenter fordelt på virksomheder karakteriseret som kreative hjælpere (N=360) og øvrige virksomheder (N=548).

Kilde: Region Syddanmarks Vækstbarometer, februar 2014. 908 besvarelser. Virksomheder med 10-250 ansatte.

28%

af de beskæftigede i kreative erhverv har en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Til sammenligning har 18 procent af de beskæftigede i øvrige private virksomheder et tilsvarende uddannelsesniveau.

KREATIVE ERHVERV

108.000 beskæftigede

De 11 kreative brancher (se side 26) beskæftiger i alt 108.000 personer. Halvdelen af arbejdspladserne er i Hovedstaden og 27.000 i Midtjylland.

I Syddanmark beskæftiger virksomheder i kreative erhverv i alt 16.000 personer i 2013.

Personer der arbejder med kreative opgaver internt i virksomheder der ikke er i blandt de 11 kreative brancher, fx LEGO, er ikke inkluderet i de 16.000 beskæftigede.

Omsætning på mere end 200 mia. kr.

Karakteristisk for de største kreative brancher, målt på omsætning er, at de indeholder fremstilling og handel og i mindre grad service.

Den største omsætning skabes i modebranchen, indholdsproduktion og computere samt bøger og presse.

Omsætning pr. fuldtidsansat er højest inden for indholdsproduktion og computere og mode, hvor en del af branchen er fremstillingsvirksomheder. Virksomhedsejere medregnes ikke i opgørelsen af fuldtidsansatte.

Møbelbranchen, der består af fremstilling og handel med møbler, omsætter for 24 mia. kr. og er dermed også blandt de største kreative brancher.

Mode og møbler er styrkepositioner

I Syddanmark og Midtjylland er mode og møbler de klare erhvervsmæssige styrkepositioner, hvis man ser på hvor meget beskæftigelsen i disse delbrancher fylder, sammenlignet med hvor meget regionens beskæftigelse generelt fylder.

Hovedstadsregionen er specialiseret inden for størstedelen af de kreative brancher, bortset fra netop mode og møbler.

Designbranchen er vokset

Designbranchen, der er sammensat af industriel design, kommunikationsdesign, indretnings-

arkitekter og rumdesign, omsætter for knap 5 mia. kr. årligt.

I årene 2009-2013 faldt beskæftigelsen i de kreative erhverv mere end gennemsnittet for det samlede erhvervsliv. Dermed fylder de kreative erhverv lidt mindre i den samlede private beskæftigelse end tidligere.

Men designbranchen er sammen med 'Kunst og kunsthåndværk' samt 'Film og video' de eneste kreative brancher, der har formået at øge beskæftigelsen i perioden 2009-2013. Beskæftigelsen inden for design er vokset med 18 procent fra 2009-2013.

Kreative fremstillingserhverv ligger uden for de store byer

Samlet set ligger 58 procent af de private arbejdspladser i de kreative erhverv uden for de fire store bykommuner Aalborg, Aarhus, Odense og København. Men i 7 ud af de 11 kreative brancher findes størstedelen af arbejdspladserne i byerne.

For kreative handels- og fremstillingserhverv som mode, møbler og computere findes mellem 69 og 86 procent af de private arbejdspladser uden for de store byer.

Mange nye virksomheder

De kreative erhverv bidrager til dynamikken i erhvervslivet ved at skabe mange nye virksomheder. Etableringsraten inden for designbranchen var på 12,1 procent - et pænt stykke over det øvrige erhvervsliv, der havde en etableringsrate på 8,0 procent.

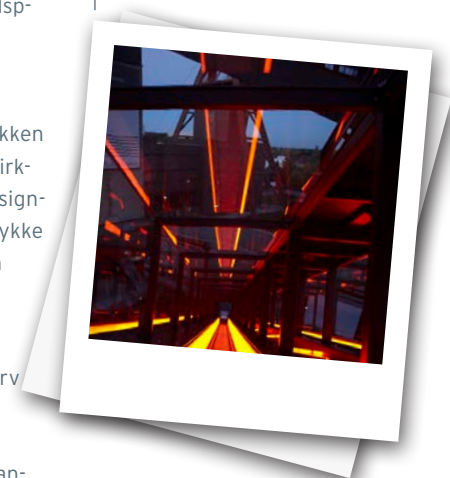
Højt uddannelsesniveau

Uddannelsesniveaulet i de kreative erhverv har været støt stigende og i dag har 28 procent af de private beskæftigede en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

I designbranchen har 41 procent af de beskæftigede en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

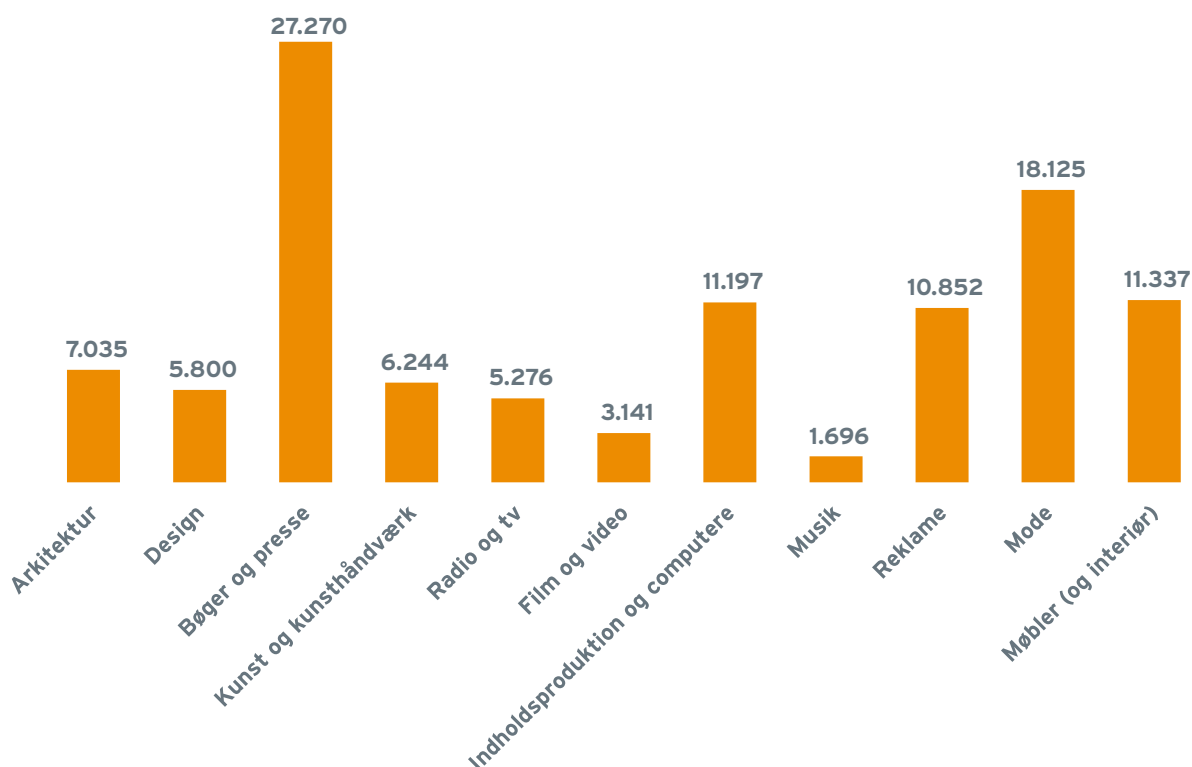

Kreative erhverv omsatte for 200 mia. kr. og eksporterede for 70 mia. kr. i 2011.

Flest beskæftigede i branchen bøger og presse

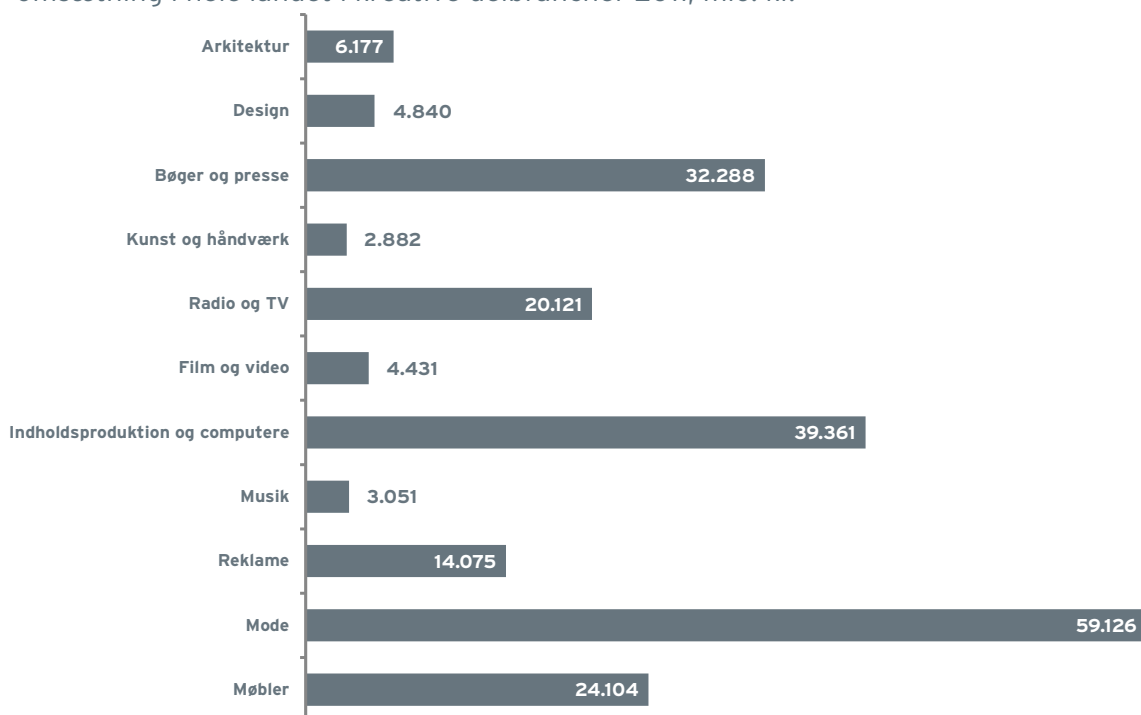
- beskæftigelse i hele landet (privat sektor) i kreative erhverv 2013

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Modebranchen omsætter for 60 mia. kr.

- omsætning i hele landet i kreative delbrancher 2011, mio. kr.

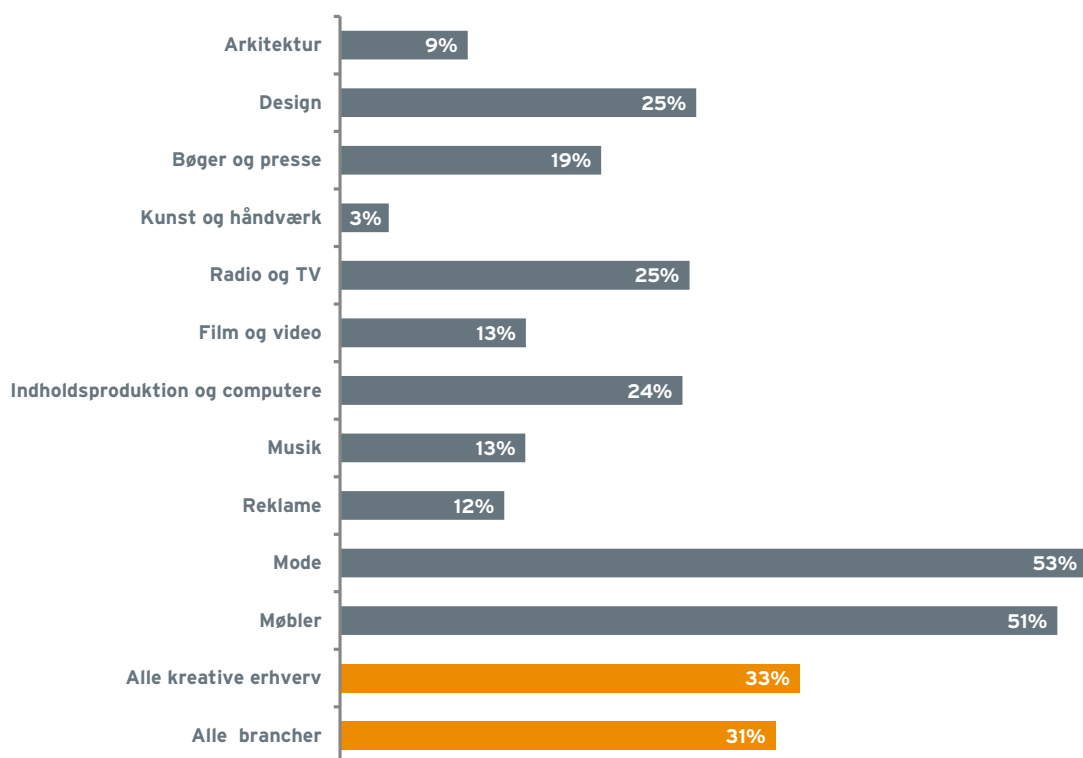

Figuren viser omsætningen i kreative erhverv 2011. Omsætningen i branchen Radio og TV inkluderer omsætning i offentlige selskaber.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Kreativ fremstilling som mode og møbler eksporterer mest

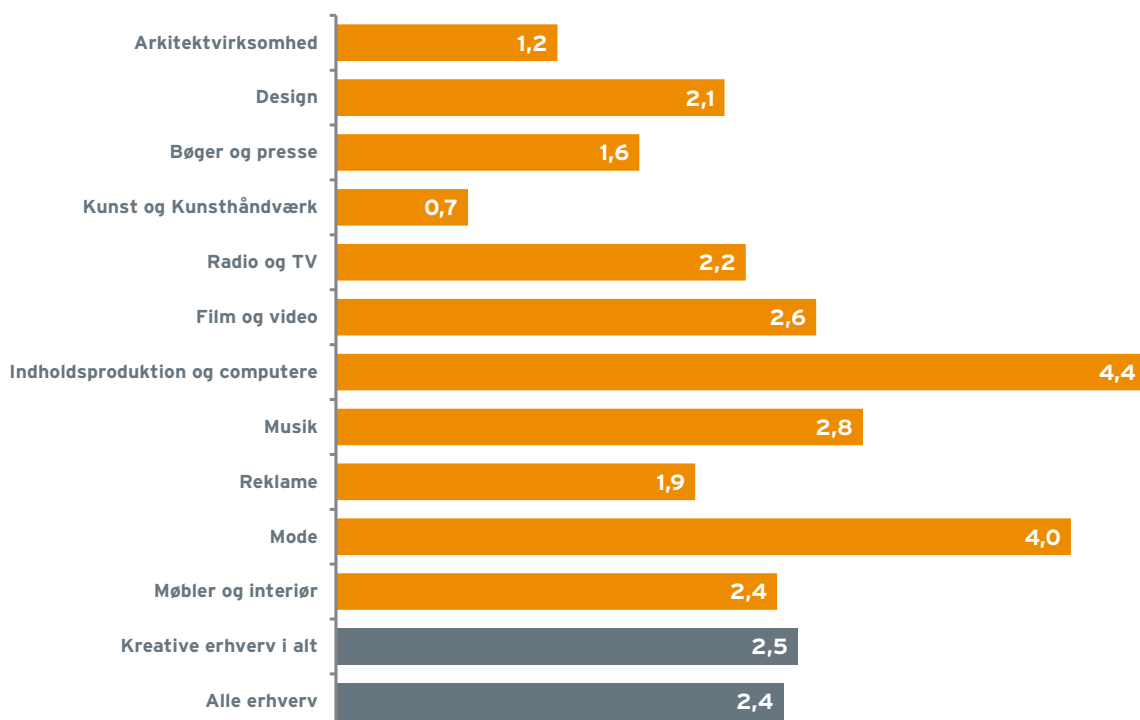
- eksportandel (eksport ift. omsætning) i de kreative delbrancher 2011. Hele landet

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Størst omsætning pr. fuldtidsansat inden for computere og mode

- omsætning pr. fuldtidsansat i kreative delbrancher 2011, mio. kr. Hele landet

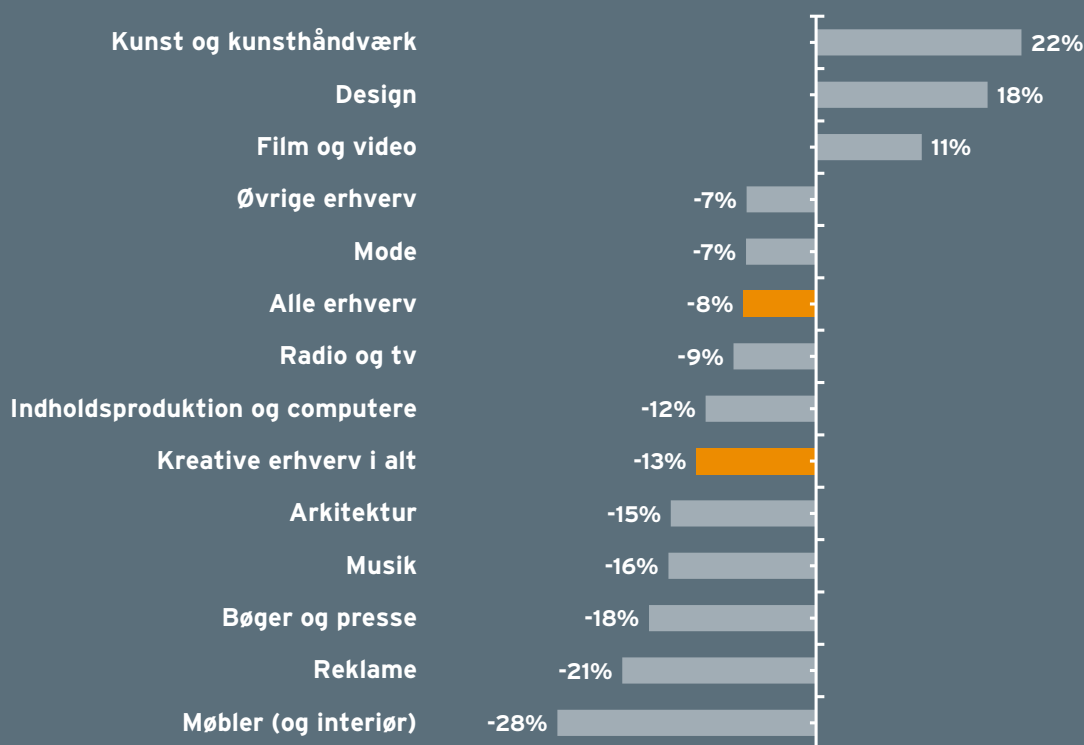

Figuren viser omsætning pr. fuldtidsansat i kreative erhverv 2011. Virksomhedsejere er ikke inkluderet i opgørelsen af fuldtidsansatte. Datakilde til beregningen er firmastatistikens omsætning og antal fuldtidsansatte.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Beskæftigelsen i kreative erhverv hårdt ramt af krisen

- udvikling i beskæftigelsen i kreative erhverv 2009-2013. Hele landet

Figuren viser udviklingen i beskæftigelsen i den private sektor i de kreative delbrancher 2009-2013.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-statistik.dk

Beskæftigelse og erhvervsspecialisering i kreative erhverv 2013

Region	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	I alt
Kreative erhverv i alt	49.170	7.380	16.283	27.324	7.805	107.973
Arkitektur	3.582	509	655	1.891	398	7.035
Design	3.267	344	828	1.165	196	5.800
Bøger og presse	11.471	3.429	4.109	6.596	1.665	27.270
Kunst og kunsthåndværk	3.330	460	970	1.240	244	6.244
Radio og tv	3.341	247	363	848	477	5.276
Film og video	2.658	92	135	210	46	3.141
Indholdsproduktion og computere	7.333	297	1.021	1.751	795	11.197
Musik	1.054	83	220	220	119	1.696
Reklame	5.102	512	1.283	2.091	1.853	10.852
Mode	6.132	696	3.645	6.657	995	18.125
Møbler (og interiør)	1.900	711	3.054	4.655	1.017	11.337

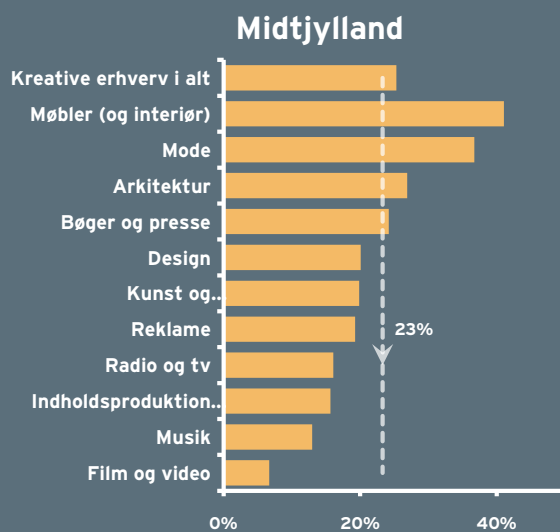
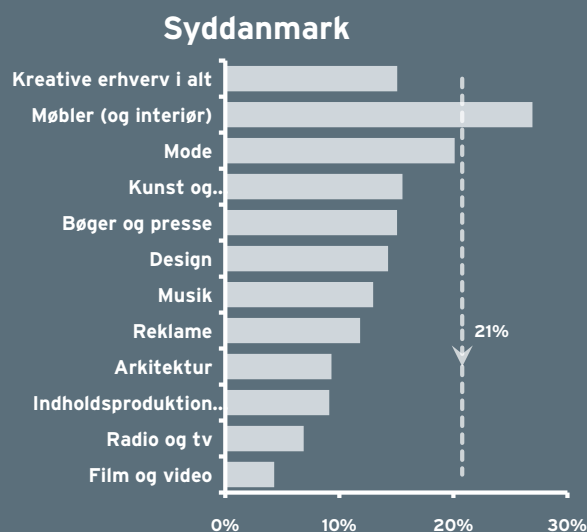
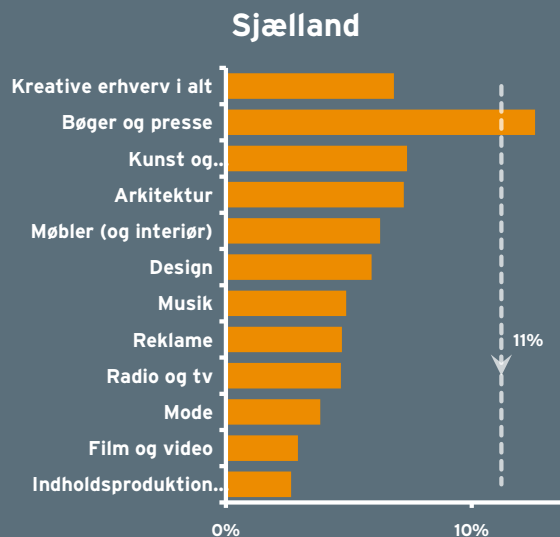
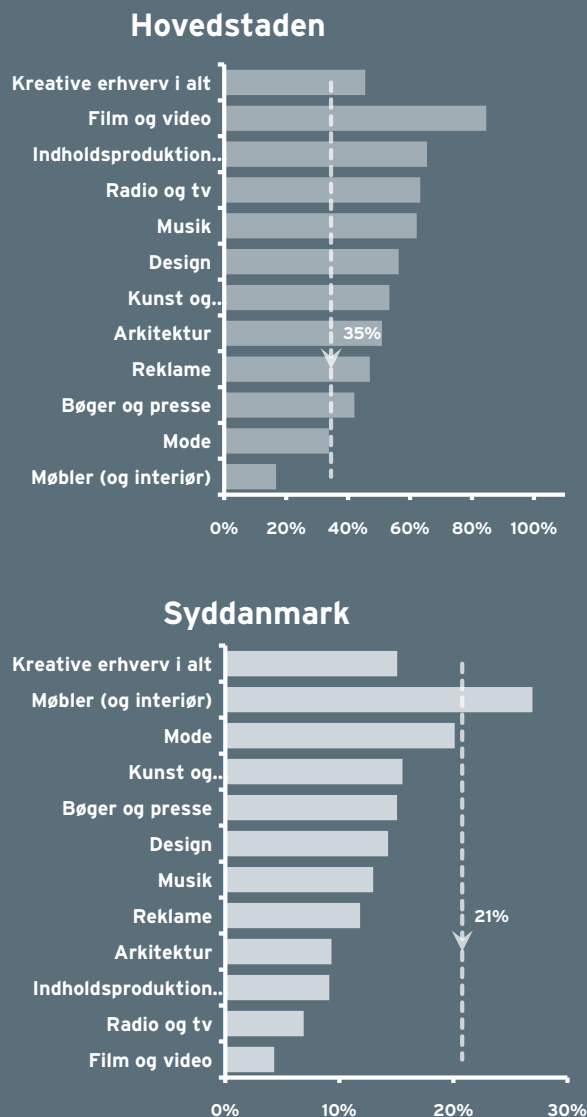
Lidt specialiseret
 Specialiseret
 Meget specialiseret

Tabellen viser antal private arbejdspladser i de kreative delbrancher fordelt på regioner i 2013.

Lidt specialiseret angiver at regionens andel af landets arbejdspladser er op til en halv gang større end regionens samlede andel af landets arbejdspladser. For specialiserede delbrancher er andelen mindst en halv gang større, og for meget specialiserede delområder er andelen mindst tre gange så stor.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-statistik.dk

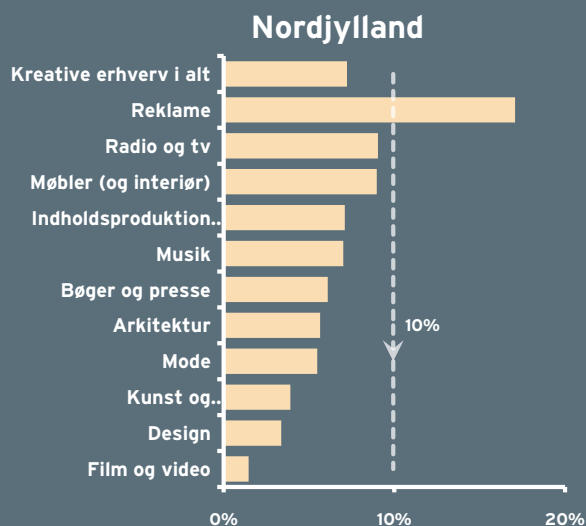
Syddanmark er specialiseret inden for møbler (og interiør)

Figuren viser regionernes andel af de private arbejdspladser inden for de kreative erhvervs delbrancher i 2013.

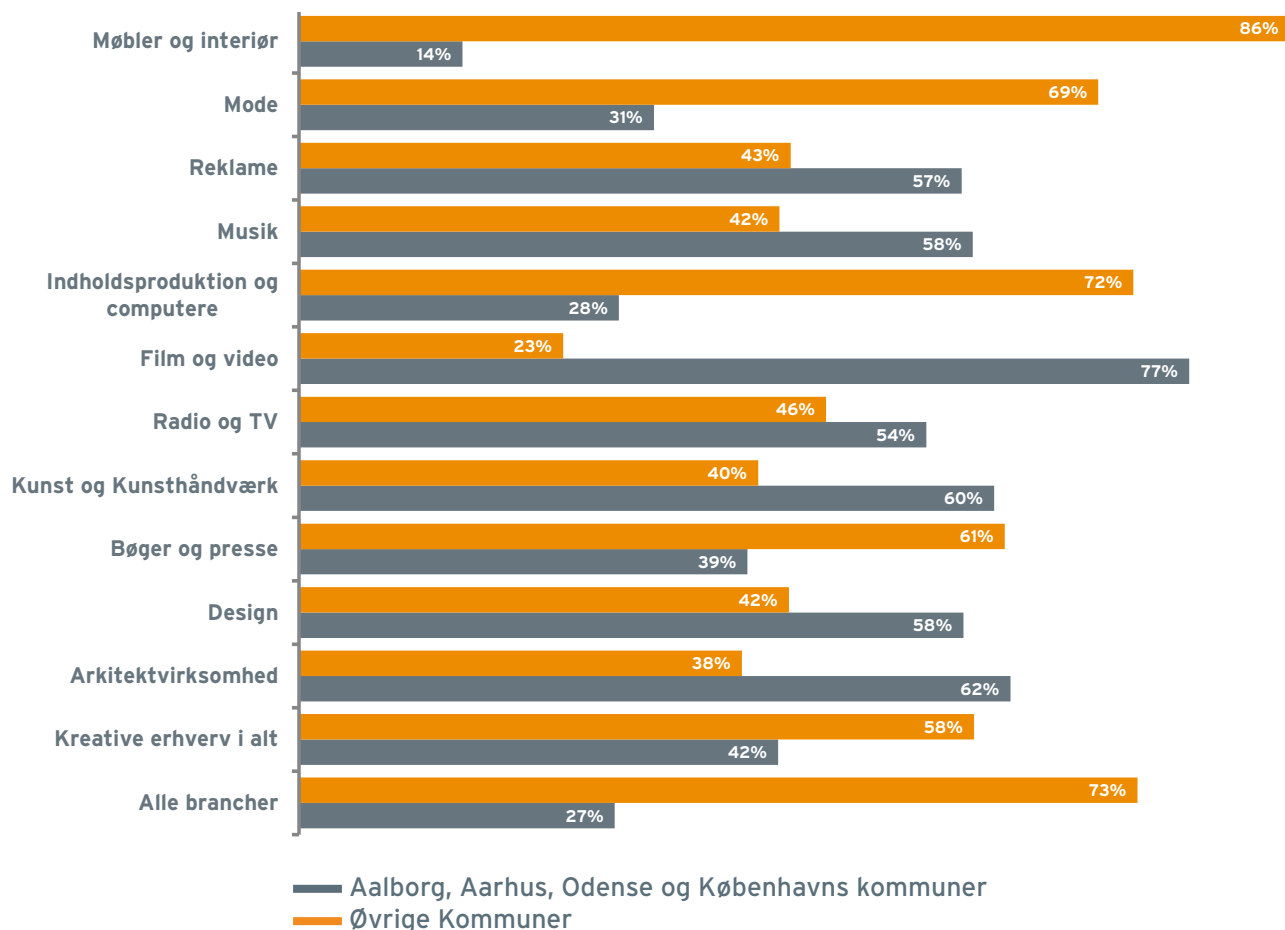
Den stiplede linje viser regionens andel af alle private arbejdspladser. Ligger søjlen til højre for den stiplede linje er regionen specialiseret inden for delbranchen.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik

Kreative fremstillingserhverv, som møbler og mode, ligger uden for de store byer

- andel af private arbejdspladser i bykommuner og øvrige kommuner 2013

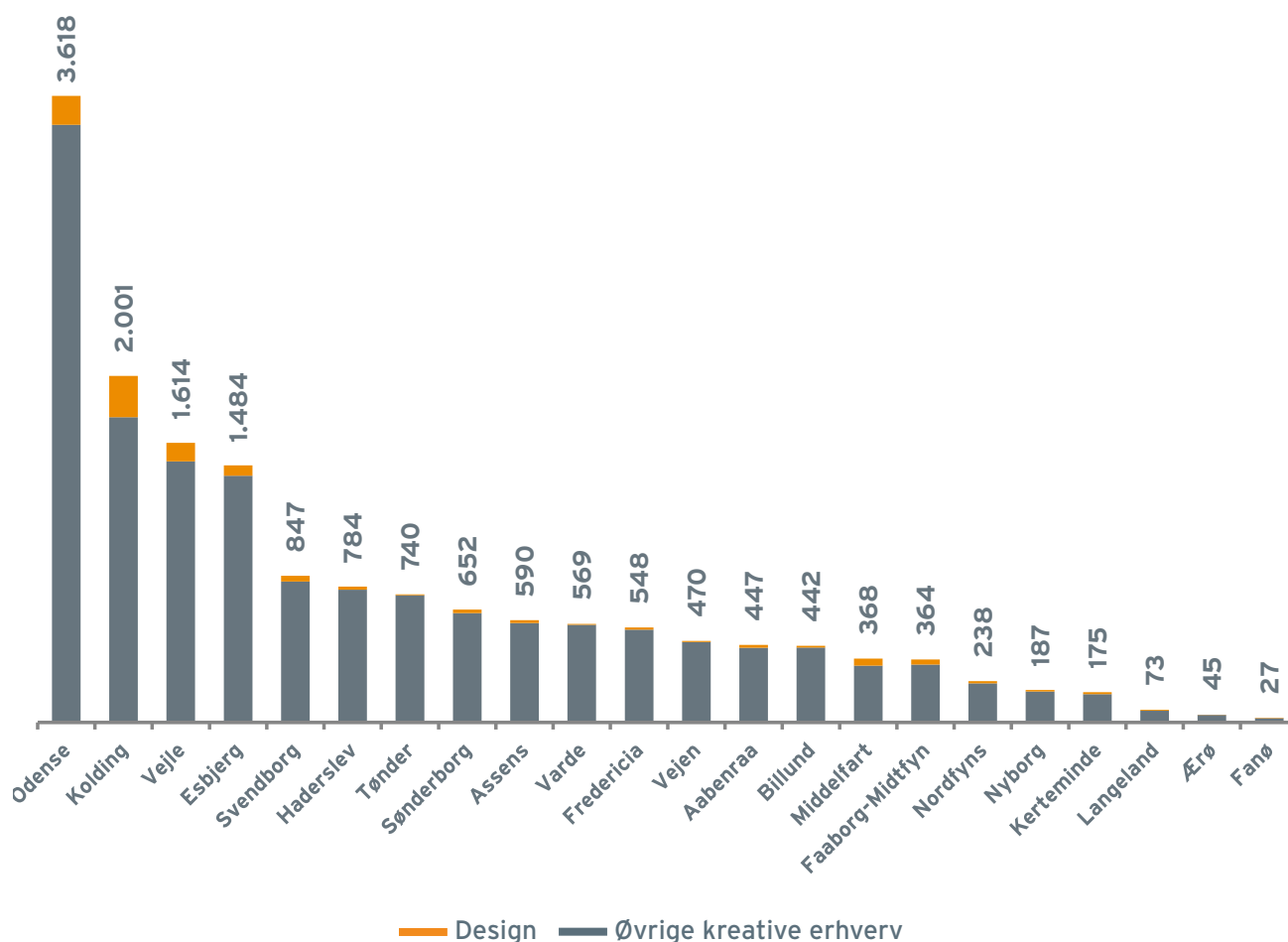

Figuren viser hvor stor en andel af de private arbejdspladser inden for de kreative erhverv, der er placeret i de fire store bykommuner Aalborg, Aarhus, Odense og København (inkl. Frederiksberg).

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Flest arbejdspladser inden for kreative erhverv i Syddanmark i kommunerne Odense og Kolding

- antal private arbejdspladser i syddanske kommuner 2013

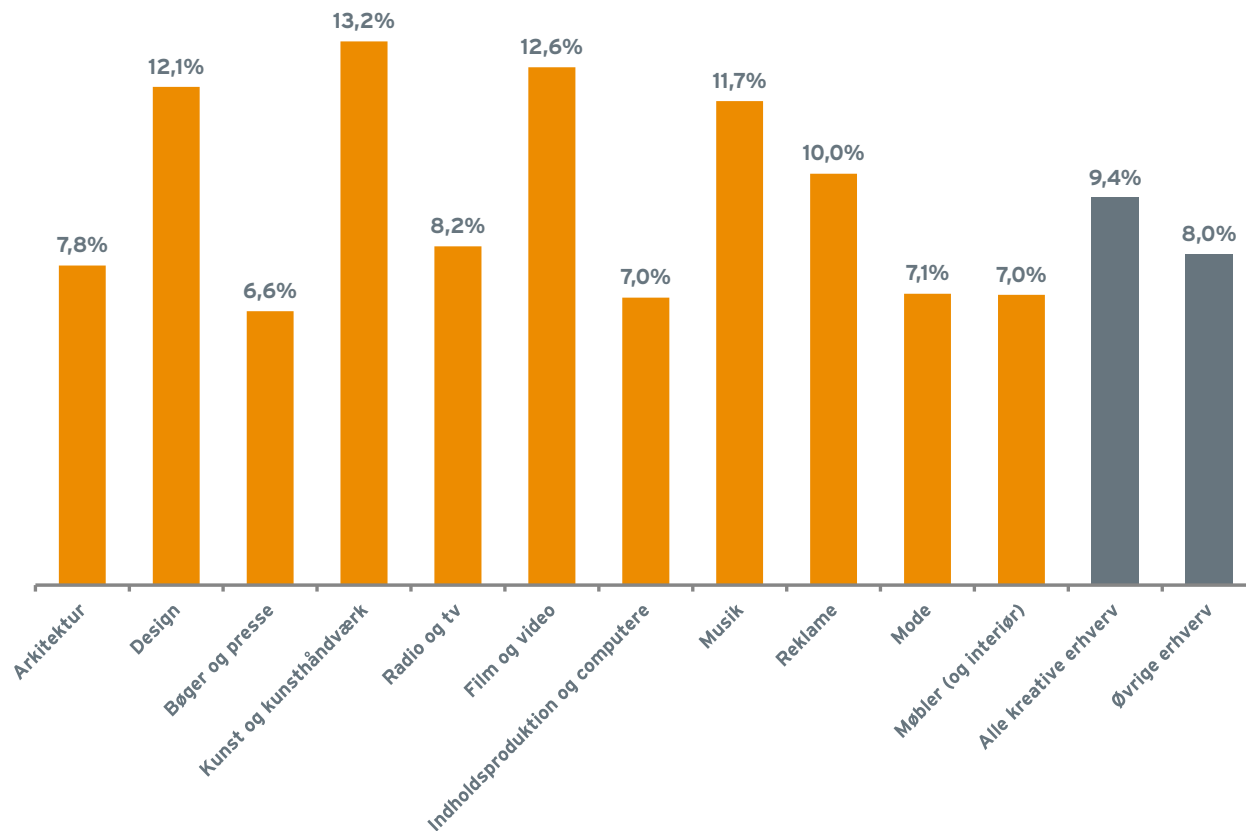
Figuren viser antal private arbejdspladser i design og øvrige kreative erhverv i de syddanske kommuner. Tallet over søjlerne angiver det samlede antal private arbejdspladser inden for design og øvrige kreative erhverv.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Flest nye virksomheder inden for kreative brancher med få ansatte

- etableringsrate 2011. Hele landet

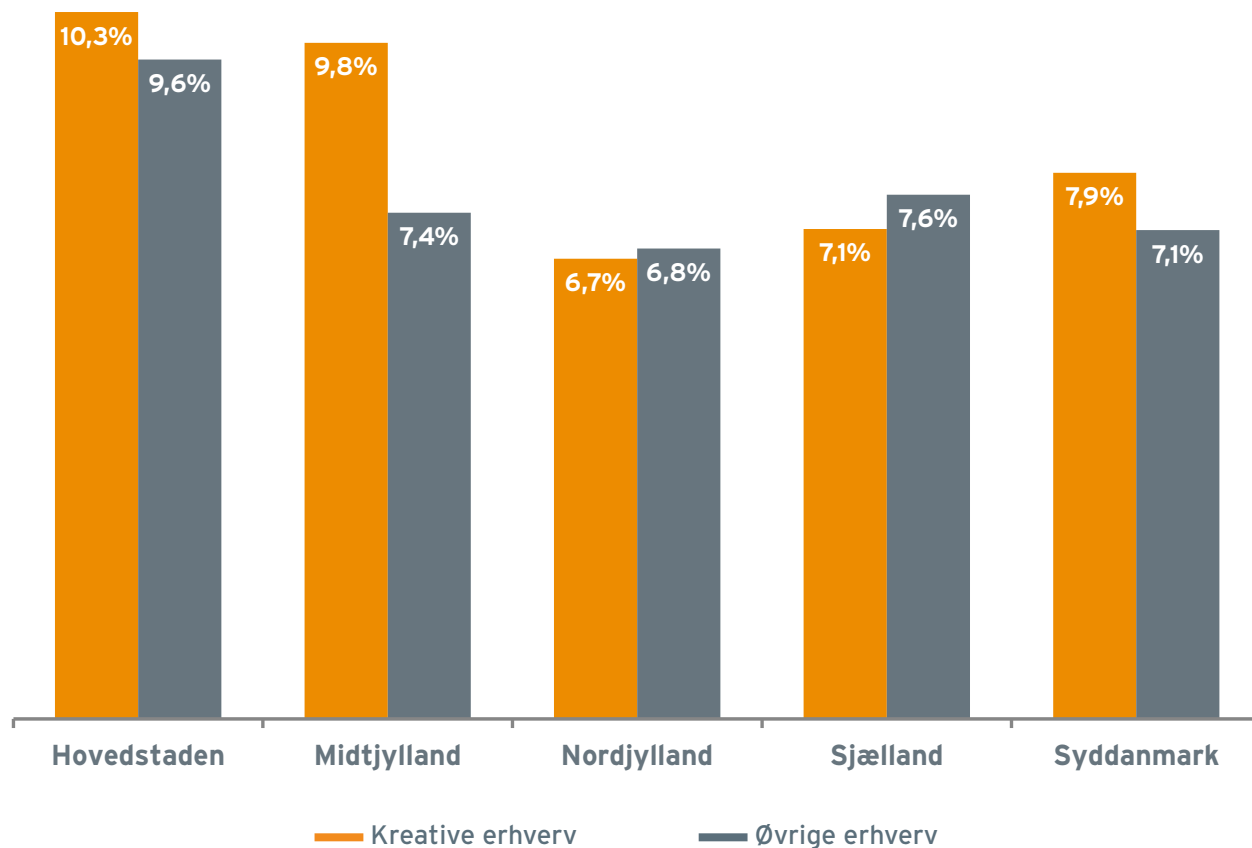

Figuren viser etableringsraten, antal nye virksomheder ift. eksisterende virksomheder, inden for de kreative erhverv.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Mange nye virksomheder inden for kreative erhverv

- etableringsrate 2011

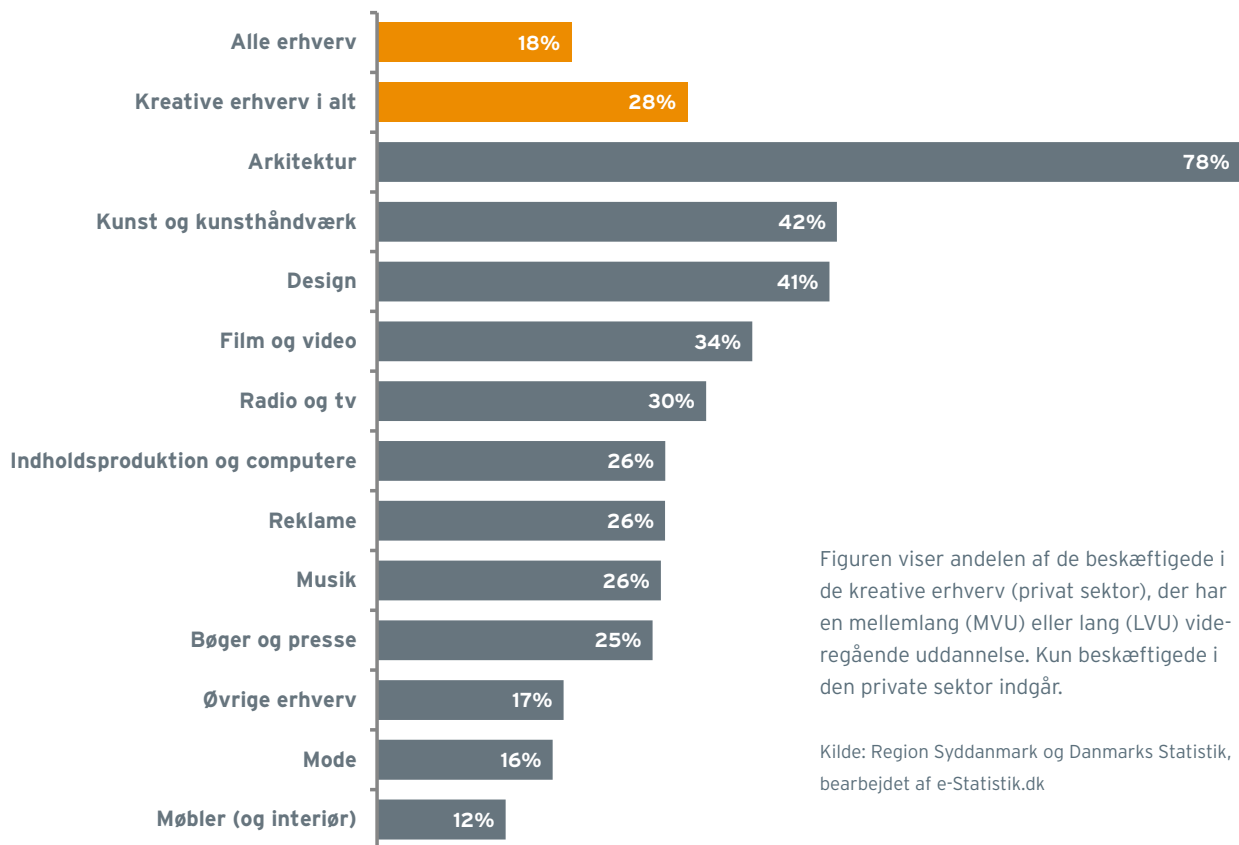

Figuren viser etableringsraten, antal nye virksomheder ift. eksisterende virksomheder, kreative erhverv og øvrige erhverv i regionerne.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

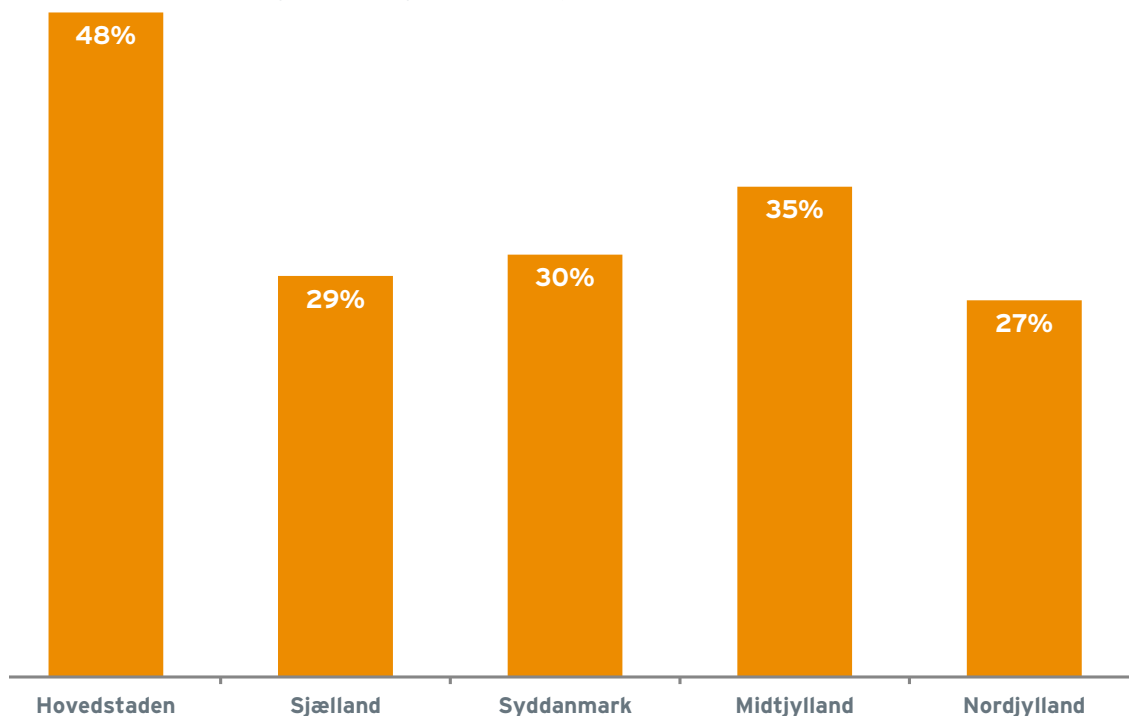
Højt uddannelsesniveau i kreative erhverv

– andel med MVU eller LVU 2013 i den private sektor. Hele landet

Hver tredje i syddansk designbranche har MVU eller LVU

– andel af de beskæftigede i designbranchen (privat sektor) med MVU eller LVU 2013

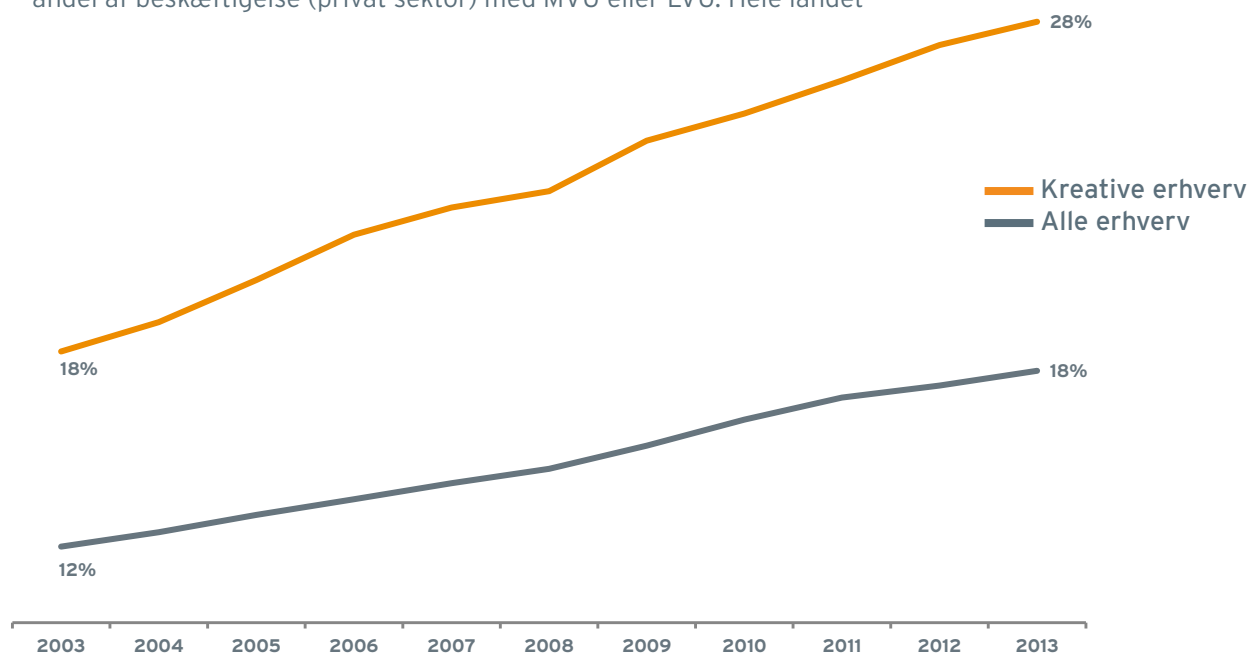

Figuren viser andelen af de beskæftigede i de kreative erhverv, der har en mellemlang (MVU) eller lang (LVU) videregående uddannelse. Kun beskæftigede i den private sektor indgår.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

Udvikling i uddannelsesniveau 2003-2013

– andel af beskæftigelse (privat sektor) med MVU eller LVU. Hele landet

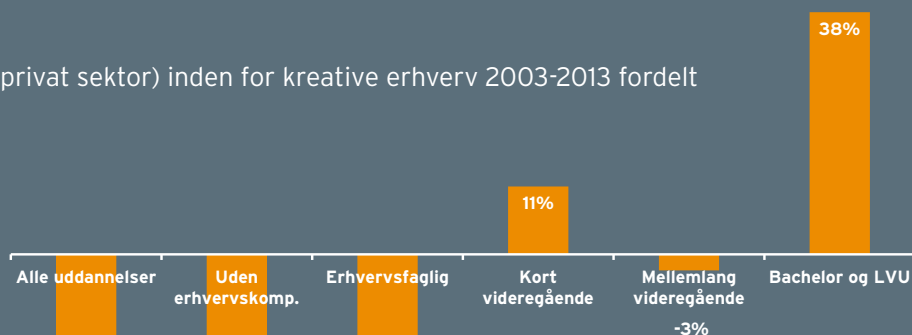

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

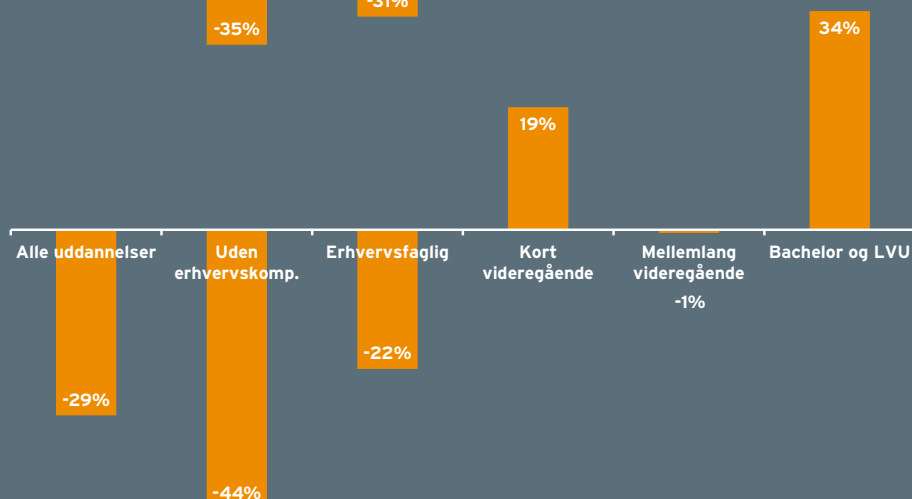
Kraftig stigning i beskæftigede med lang videregående uddannelse

– udvikling i beskæftigelse (privat sektor) inden for kreative erhverv 2003-2013 fordelt på uddannelsesniveau

Hele landet

Syddanmark

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik, bearbejdet af e-Statistik.dk

DESIGN SOM EN REGIONAL STYRKE

– hvad er rationalet bag?

Af
Professor Poul Rind Christensen,
Syddansk Universitet
Postdoc Susanne Jensen,
Syddansk Universitet

Det kreative industrisamfund

Designhvervenes fremkomst i Danmark er nært forbundet med industrialiseringen. De industrielle virksomheder havde brug for design, som rakte ud over kunsthåndværkets fokus på unika. Gennem masseproduktionen kunne det ikke produceres i stor skala og bringes ud til alle. Som sådan blev, og er, design en langtidsholdbar konkurrenceparameter.

I flere år har mange forudset, at Danmark vil bevæge sig væk fra industrisamfundet, som på sigt vil blive erstattet af videnssamfundet. Mange virksomheder er bukket under i den intensiverede globale konkurrence. Men udviklingen har også skabt dynamik i mange eksisterende virksomheder og skabt nye fremstillingsvirksomheder, som tænker i helt andre baner og har succes med det. Det har givet vind i sejlene til det syn, at fremstillingserhvervene alligevel udgør en kerne i den dynamiske erhvervsudvikling Danmark står overfor de kommende år.

Den nye generation af fremstillingsvirksomheder bygger på radikalt andre forretningsmodeller end vi har set før. Mange af de såkaldte produktionsgennemførende opgaver automatiseres, outsources og udføres i stigende grad. Tilbage står centrale vækstdrivende opgaver som fx produktudvikling, design, konstruktion, produktionstilrettelæggelse og after sales service, markedsføring og dokumentation. Denne udvikling betyder, at efterspørgslen efter design eller designrelaterede opgaver stiger. Det gælder både hos fremstillingsvirksomhederne, men også hos andre dele af Syddansk erhvervsliv.

Design er ikke hvad det har været – det er meget mere

Design handler stadig om formgivning af produkter, men formgivningen af serviceydelser, markedsføring, produktionsprocesser og ikke mindst de digitale og sociale interaktionssystemer, vi benytter, er i vækst.

Designhvervenes rolle for erhvervsudviklingen i Region Syddanmark skal derfor ikke ses på baggrund af deres tyngde i den regionale beskæftigelse. De skal snarere ses gennem den rolle design og de kreative erhverv spiller som infrastruktur

for erhvervslivet og den offentlige service i regionen. En infrastruktur, som bidrager til at forny såvel innovations- som konkurrenceevne.

Rapportens resultater peger på tre helt centrale tendenser

For det første breder antallet af virksomheder med kreative aktiviteter sig markant. Design og andre beslægtede kreative aktiviteter er med andre ord ved at indtage en central plads som strategisk konkurrenceparameter i regionens virksomheder.

For det andet står de virksomheder, som inddrager kreative kompetencer gennemgående langt stærkere i den internationale konkurrence end de som ikke gør det. Det viser sig også som store forskelle i synet på fremtiden. De virksomheder, som ser et behov for kreative opgaver, forventer i langt højere grad at udvikle nye produkter og serviceydelser, ønsker at udvikle deres organisation og deres markedsføring end de som ikke ser et behov for kreative opgaver. Samtidig ser de kreativt orienterede virksomheder langt lysere på fremtiden, både når det gælder omsætning, ansatte, eksport og investeringer.

For det tredje, at der er en række små- og mellemstore virksomheder i Syddanmark som sælger ydelser, som deres kunder anvender i design af deres produkter, serviceydelser eller processer. Dem definerer vi som "kreative hjælpere". De spiller en central rolle for regionens erhvervsudvikling og konkurrenceevne. Dels understøtter de udviklingen af de forretningsmodeller, som blandt andet fremstillingsvirksomhederne arbejder med. Dels er de mere innovative end de øvrige virksomheder i regionen og er meget globalt orienterede i form af en betydelig eksport.

Med analysen kan vi se, at de kreative erhverv bidrager til en fundamental omstilling af det regionale innovationssystem i Region Syddanmark. Vejen er lang og kringlet, men rapporten viser at rejsen er begyndt.

**Kommentar
til analysen**

Professor Poul Rind Christensen

Poul Rind Christensen er Professor på Institut for Entreprenørskab og Relationsledelse på Syddansk Universitet. Hans forskningsinteresser er knyttet

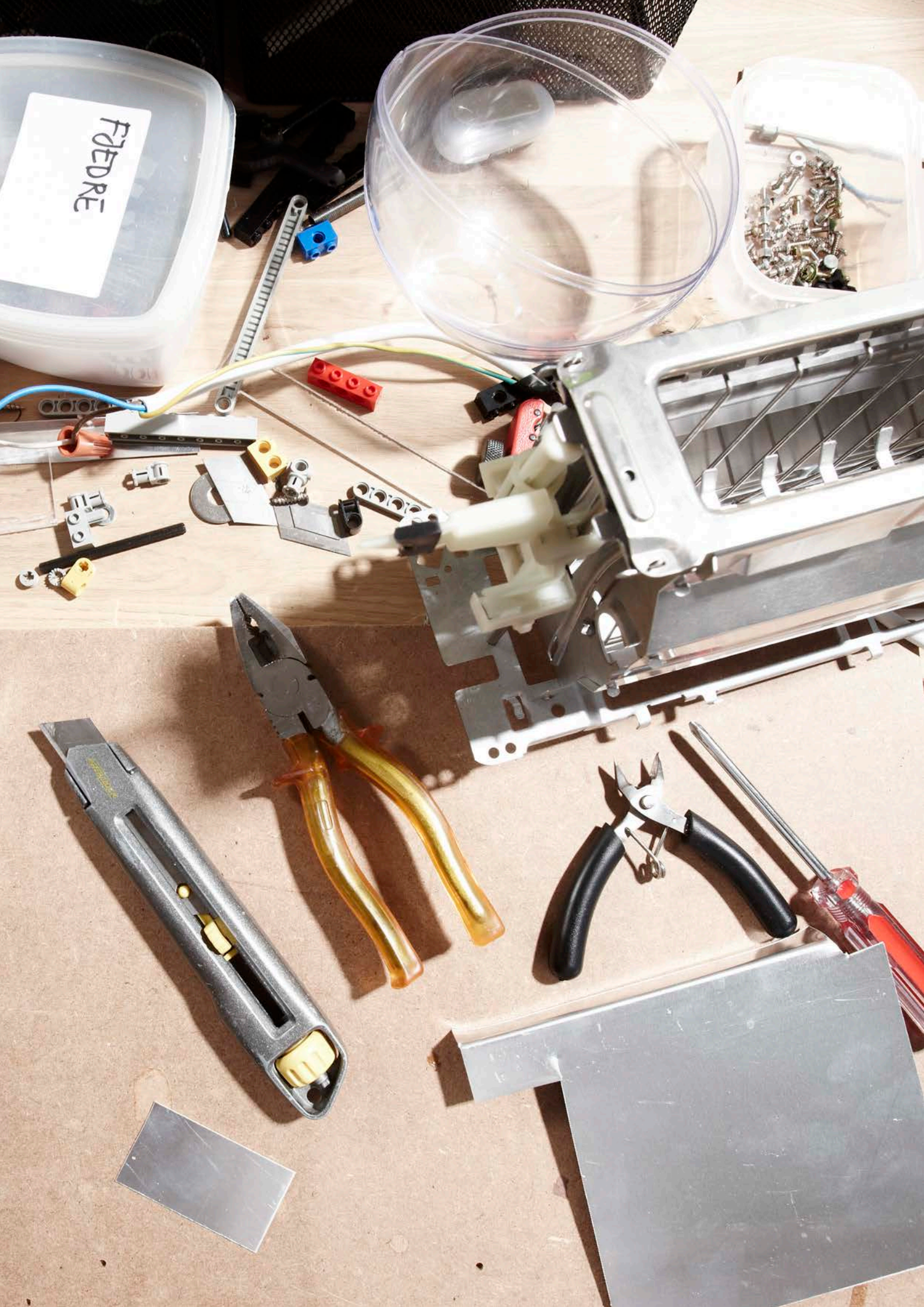
til temaer i virksomhedsledelse, herunder innovationsledelse og entreprenørskab, samt studier af den erhvervsstrukturelle dynamik. Interessen for designforskningen har rod i disse forskningsfelter, og samler sig omkring designledelse og design i regionale og globale forædlingsnetværk. Poul Rind Christensen var tidligere Forskningschef på Designskolen i Kolding.

Ph.D, cand. oecón, Postdoc Susanne Jensen

Susanne Jensen er post doc. ved Institut for Entreprenørskab og Relationsledelse på Syddansk Universitet. Hendes forskningsinteresser samler sig om

regional udvikling, og den betydning innovation og netværksdannelse har for et områdes virksomheder. Senest er design-orienterede transformationer blevet inddraget som et nyt analysefelt.

DATAGRUNDLAG

REGION SYDDANMARKS VÆKSTBAROMETER

Region Syddanmarks Vækstbarometer er et repræsentativt panel af mere end 900 direktører for små og mellemstore virksomheder i Region Syddanmark. Virksomhederne har mellem 10 og 250 ansatte. Region Syddanmark gennemfører undersøgelsen i samarbejde med Teknologisk Institut og Jysk Analyse. En række faste spørgsmål er stillet hvert kvartal siden september 2008.

ERHVERVSSTATISTIK FOR KREATIVE ERHVERV

I rapporten anvendes Danmark Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik til at belyse beskæftigelsen og uddannelsesniveauet for de 11 kreative brancher, der anvendes af regeringen i Vækstplan for kreative erhverv - design. Danmark Statistiks firmastatistik anvendes til at belyse branchernes omsætning og eksport.

1. Arkitektur

711100 Arkitektvirksomhed

2. Design

741010 Industriel design og produktdesign

741020 Kommunikationsdesign og grafisk design

741030 Indretningsarkitekter og rumdesign

3. Bøger og presse

181100 Trykning af dagblade

181200 Anden trykning

181300 Prepress- og mediaarbejde

181400 Bogbinding og lignende serviceydelser

464920 Engroshandel med bøger, papir og papirvarer

581100 Udgivelse af bøger

581300 Udgivelse af aviser og dagblade

581410 Udgivelse af ugeblade og magasiner

581420 Udgivelse af distrikts- og annonceblade

639100 Pressebureauer

742000 Fotografisk virksomhed

4. Kunst og kunsthåndværk

900110 Teater- og koncertvirksomhed

900120 Selvstændigt udøvende scenekunstnere

900200 Hjelpeaktiviteter i forbindelse med scenekunst

900300 Kunstnerisk skaben

900400 Drift af teater- og koncertsale, kulturhuse mv.

5. Radio og tv

263000 Fremstilling af kommunikationsudstyr

464320 Engroshandel med radio og tv mv.

591120 Produktion af tv-programmer

601000 Radiovirksomhed

602000 Tv-virksomhed

6. Film og video

591110 Produktion af film og videofilm

591200 Aktiviteter, der udøves efter produktion af film, video- og tv-programmer

591300 Distribution af film, video- og tv-programmer

7. Indholdsproduktion og computere

262000 Fremstilling af computere og ydre enheder

465100 Engroshandel med computere, ydre enheder og software

582100 Udgivelse af computerspil

8. Musik

182000 Reproduktion af indspillede medier

322000 Fremstilling af musikinstrumenter

464330 Engroshandel med indspillede videoer, cd'er, dvd'er mv.

592000 Indspilning af lydoptagelser og udgivelse af musik

9. Reklame

731110 Reklamebureauer

731190 Anden reklamevirksomhed

10. Mode

141100 Fremstilling af beklædningsartikler af læder

141200 Fremstilling af arbejdsbeklædning

141300 Fremstilling af anden yderbeklædning

141400 Fremstilling af underbeklædning

141900 Fremstilling af andre beklædningsartikler samt tilbehør

142000 Fremstilling af varer af pelsskind

143900 Fremstilling af strikkede og hæklede beklædningsartikler

151200 Fremstilling af tasker, kufferter, sadelmagervarer mv.

152000 Fremstilling af fodtøj

321200 Fremstilling af smykker i ædle metaller og relaterede produkter

321300 Fremstilling af bijouteri og lignende varer

265200 Fremstilling af ure

464800 Engroshandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer

461600 Agenturhandel med tekstiler, beklædning, pelsværk,

fodtøj og lædervarer

464210 Engroshandel med beklædning

464220 Engroshandel med fodtøj

464930 Engroshandel med kufferter og lædervarer

11. Møbler (og interiør)

139210 Fremstilling af boligtekstiler

139300 Fremstilling af tæpper

234100 Fremstilling af keramiske husholdningsartikler og pyntegenstande

274000 Fremstilling af elektriske belysningsartikler

310900 Fremstilling af andre møbler

461500 Agenturhandel med møbler, husholdningsartikler og isenkram

464410 Engroshandel med porcelæns- og glasvarer

464700 Engroshandel med møbler, tæpper og belysningsartikler

Kilde: Erhvervsstyrelsen

DET GODE LIV

fælles indsats
fælles udfordringer

Regional Udviklingsplan

Viden til vækst og til handling

Region Syddanmark følger løbende udviklingen i regionens erhvervsliv, særligt inden for de syddanske klyngesatsninger og styrkepositioner.

Kreative erhverv og design er en del af Oplevelseserhverv og er udpeget som et af Syddansk Vækstforums forretningsområder.

For at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag for den erhvervspolitiske satsning på kreative erhverv og design har Region Syddanmark i denne rapport samlet nogle centrale nøgletal der belyser de kreative erhverv.

For den interesserede læser findes der udover nærværende analyse af kreative erhverv og design i sammenhæng hermed en kvalitativt baseret analyse af aktørerne og økosystemet inden for design og kreative erhverv.

Professor Poul Rind Christensen og Postdoc Susanne Jensen, placerer, med deres bidrag, rapportens resultater i en grundfortælling om design og de kreative erhvervs udvikling.

Datagrundlaget er dels oplysninger fra Danmarks Statistik og dels resultater fra Region Syddanmarks Vækstbarometer - et panel bestående af direktører fra 900 syddanske virksomheder.

Se flere analyser på:
detgodeliv.regionsyddanmark.dk

